

30 let) in ker največ denarja in skoraj tudi dela stane in ker od njega največ dobička pričakujemo, poiskati moramo tudi 1. najboljšo zemljo, ktera je dosti globoka in 2. ktera ni spodaj mokrotna, ampak da vodo dalje oddaja, da se radi tega boleznih v koreninah ne izcimijo, ktere so za hmelj škodljive. 3. Naj bode taka lega, ktera je proti silnim vetrovom zavarovana, da nam ne podira rant, ne odvija in lomi preveč hmeljevih zrastkov, kteri nam dosti dela pri vezanji narejajo in manjše pridelke povročujejo.

Bolj ko hmelj mirno raste, lepše sok po njem teče, rastlina se dobro razvija in rodi obilneje cvetja.

4. Hmelj raste v vsaki zemlji: v pesku kakor v ilovici in v puhlici. Pa v vsaki zemlji ne da enakega pridelka! Najboljša je puhlica, ktero tudi najlože obdelujemo, in naplavljenjena zemlja, ktera ima v globini še obilo redilnih snovij od vode naplavljenih. Take zemlje se nahajajo po dolinah, kjer je v davnih časih voda tekla. Po gričih vže ni več tako dobra, ker tam se nahaja uže le bolj izzebljena zemlja, kteri ploha dosti gnoja odnaša v nižavo. Poglavitna reč je, da je zemlja v stari moči, da ni izsezana, ker to veliko upliva na cvetje in fino blago.

Zemlja, ktera se je za nasaditev odločila, naj se (pa nje ne kaže prej gnojiti) globoko preštiha (26" do 3") tako da pride zgornja, rodovitna na dno, spodnja, nerodovitna pa na vrh (s tremi štihi, eden pod drugim, se to zgodi). To delo se upravi najbolje jeseni, da mraz zgornjo mrtvo zemljo predela in rodovitno stori. V tako zrahljano zemljo hmelj svoje čez seženj dolge korenine lahko poganja ter najde naposled spodaj rodovitno zemljo.

Spomladi (konci aprila) pa se zemlja zravna in s klini zaznamujejo vrste in potaknejo tudi za vsako rastlino posebej. Navadno se vsaka rastlina in vrsta sadi narazen po 6' po 5' ali 4'. Kaj pa je najboljše? Menda srednja mera 5' ker izkusilo se je, da se je dobilo iz dveh enako dolgih vrst, kjer je bilo v eni n. pr. 150 v drugi pa samo 120 sadežev enako veliko hmelja, pač pa je bilo s 150 sadeži veliko več dela, več rant potreba in rastline niso mogle tako lepo izrasti in tako lepo cvetje dozoreti, kakor pri bolj redko nasajenih. Pred ko se sadeži (hmeljeve korenine) v po 1 čevelj globoke jamice vtaknejo (ktere se napravijo z lopato od štirih strani), je zelo dobro, da se v nje da lopata mešanega (pretrohnjenega) gnoja (komposta, frišni gnoj škoduje), ker so sadeži prvi čas v nerodoviti zemlji. Na nje se da lopata druge zemlje, tako da še mala jamica ostane, da rahli hmeljevi izrastki lože zemljo prederejo in bolj v vrsti izrastejo. Ko pa so izrastki vže nekoliko dolgi, treba je skrbeti za

priklje (ktere se postavijo tje, kjer so klinici), ali pa se je naredila priprava na drat.

(Dalje prih.)

Konjerejsko društvo je g. Lobeju v Slov. Gradci vzelo žrebca, ker mu je slabo stregel; išče se bolji konjerejec; premiranje konj ne bode vršilo se v Račah, ampak v Mariboru, kder nameravajo tudi konjsko dirko napraviti. Društvo je pridobilo 5 novih žrebcev lepega Savinjskega plemena, (Ervin, Aubry 6, Aubry 8, Dretar 10, Goznik 19).

Trtna uš začne meseca marca gibati se in po korenji trsovem na vzgoraj pomikati brz, ko toplota v zemljo prodre! Kmalu začnejo se ploditi in množiti strahovito. Nad zemljo se tudi začnejo gibati. Jajce na trti pod skorjo izleže mlado uš, ki pa po trti v zemljo vleže. Ako le mogoče, uničimo jajce na trti!

M. Rajšp.

Dopisi.

Od sv. Martina pri Vurbergu. (Šola, župan, pošta, gostija, sodnija.) Nedavno je od ljudske šole v Ptuji nam semkaj domu bil poslan učenec, ki je pa svojo srčnost hitro razodel s tem, da je z velikim kamnom drugega šolarja ranil na glavi, potem pa se grozil, kako bo se gg. nadučitelju in kateketu zgodilo, če se predrzneta ga kaznovati! S strahom lehko vprašamo: „Kaj bo iz tega deteta?“ — Kakor znano, so bile volitve za nove srenjske predstojnike. Pri nas pa so enega prejšnjih predstojnikov hoteli od te častne službe odstraniti. Zato je dobival zaporedoma pisma, v kterih se je grozilo, da bo razun 3 ali 4 hramov cela srenja sv. Martina morala goreti, ako njega zopet volijo. In res, voljen je drug predstojnik, kakor zaupamo, dober narodnjak. Saj pri volitvi je c. kr. komisarju, ki žalibog nič slovenski ni razumel, vže rekel, da bode vse le slovenski dopisoval in želi tudi postave v slovenskem jeziku dobivati. Živeli taki narodni predstojniki! — Iz Ljubljane so mi doposlane se nektare srečke „narodnega doma“. C. kr. pošta v Mariboru mi je to naznanila po nemškem „Aviso“ ali dopisu. Jaz o takih prilikah nemški ne razumim, tedaj sem poslal ono nazaj in zahtevam slovensko naznanilo. A poštni uradnik mi po našem poštnem potu pošlje glas, da moram nemško naznanilo potrditi, sicer bodo me pri gospodski in tudi pri škofiji tožili*) in tako k temu prisilili. A s tem še menje ne podpisem in zdaj dobim prijazni pozdrav: naj potrpi in za par dni dobim vže slovenski dopis za potrdilo, kar se je tudi res zgodilo! Slovenci! ter-

*) Tri sto medvedov pa uže vse se upa nad škofijo iti, kakor da bi ta ne imela druga opraviti, kakor po domoljubnih duhovnikih kresati!

jajmo pravico, in bo se nam že dala! Kaj pa pomaga z zlatimi besedami praviti samo, kako naj zahtevamo v uradnih, pri sodnih itd. materni slovenski jezik, vresnici pa vse dopise le nemški napravljamo! „Fašenk“, čas ženitve je sicer proč, pa povem za prihodnjič: Ko je pred kakimi 10 leti moja sestra se možila, zahteval sem jaz, naj se pri notarji „juterno pismo“ slovensko napravi. In kolikokrat se mi je sestra vže zahvalila, rekoč: „Gospod! kako sem vesela, da smo „juterno“ slovensko napravili; zdaj lahko sama pogledam v njo in vem, kaj sem tam podpisala!“ Dragi moj! obrni to na se! — Dne 28. jan. imela sta tukaj Matej in Ana Kocbek zlato gostijo. Prečast. gosp. Dr. Križanič so v lepi pridigi razložili (nekdanji tukajšnji g. kaplan) vrednost in imenitnost časa. Gostija je bila prijazna veselica — a pridna mamika poklicana je vže k nebeškeji gostiji, kakor zaupamo. Bila je v nedeljo 11. febr. pokopana. Nas vse pa to opominja: naj res čas dobro obrnemo! Pred kratkim imel sem pri c. kr. sodnji opraviti v posebni zadevi. Sam sem napravil slovensko vlogo, zahteval pa tudi izrazno, naj tudi sodnja vse le v slov. jeziku obravnava, kar bo treba! In blagi gosp. sodnik mi je rekel: Tako je prav, le terjajte, in bote dobili! Kako pa me je srce zabolelo, ko ravno pri tisti sodnji vidim pismo, nemško pisano od nekega gospoda, ki pri vsaki priliki pravi: „Jaz dam zadnjo kapljico svoje srčne krvi za narod, za narodne pravice, za slovenski jezik!“..... O lažnjivo domoljubje! Zlate besede, — umazano djanje!

Od Radgone. (Živinski potni listi). Nemčur je pač zagrizen sovražnik Slovincu. To se vidi iz naslednjih vrstic. Dobro je znano, da je v Radgoni vsaki mesec prvi četrtek sejem. Tukaj priženejo Nemci in Slovinci na sejem. Poslušajte Slovinci, kaj si je nemčur zmisli? Kateri ima od župana slovensko podpisani živinski potni list, ta ne sme na sejem gnati živinčeta. Zakaj pa te je na listu slovensko tiskano, ako ne sme biti pisano? Toraj bi moralo imeti vsako slovensko živinčce nemški rep! To nam Slovincem ni po volji drugači, če bo vaša živina nemška imela slovenski rep! Večkrat sem vže to opazoval, ker sem vže od tega slišal dosti govoriti, in videl sem vže to drugo krat, da ni pustil žandar na tržni prostor gnati, kateri je imel slovensko pisani list. Bil je mož od sv. Križa, kakor mi je rekel, in je prignal, na sejem svojo živino, in je ni smel na tržni prostor gnati, tedaj je 4 ure zapstojn živino gonil kakor da bi jo bil ukradel. Jaz sem vže videl, da so imeli magjarske liste in sem vže tudi v Radgoni kupil žival z magjarskim repom. Toda Magjaru ni nihče nič branil sejma. Slovenec bi ne smel ničesar imeti in ničesar

prodati, kder je le za „fünt“ nemčurjev. Ako ne sme slovenski, živinski rep na Nemško, tedaj pa naj tudi še nemški na Slovensko ne primaha! Dostavek uredništva: To je vendar preveč! Prosimo pa okrajne zastopnike gornje-radgonske, naj se pritožijo pri c. k. namestniku v Gradci in dalje pri c. k. ministerstvu znotranjih zadev. Kaj pa, ko bi se sejmi priredili v gornjej Radgoni?

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. (Slovenskim županom.) Župani in tisti srenjski odbori, kateri so smrdljivo Mihaličevega Honza prošnjo podpisali, so potem, ko je „Slov. Gospodar“ njihova imena objavil, zopet preklicali. Mnogo izmed njih bilo je sram in so se izgovarjali. Eden je rekel: „Nek sluga je prinesel neko nemško pismo v moj vinograd k meni, da naj hitro podpišem“. Drugi je rekel: „K meni je tudi prišel nekdo z nekim pismom in rekel, da gre za narodno reč; jaz pa nisem poznal nemški in sem podpisal“, itd. Bog se usmili! Srenja, ktera ima takega župana, ki nekaj podpiše, česar sam ne pozna. Po mojem mnenji bi vsaki župan naj vse dobro pregledal in razsodil, ktero prineseno pismo se sme podpisati in ktero ne. Zdaj se vršijo volitve za srejske odbornike, in potem za predstojnike, zato se potegujmo kolikor nam je mogoče, da se izvolijo možje, kateri bodo skrbeli za blagor srenje, in za vpeljavo v šole in uradnije nam toliko ljubeznjive in mile naše slovenščine. Vi župani pa, kateri bodete na novo izvoljeni ali bote stari drugič izvoljeni, stojte kakor siva skala; ne dajte se omajati od nobenega piša, naj še bo tako močen; tirjajte, naj se Vam od gosposke piše vse slovenski in pišite tudi Vi slovenski, da bomo vendar enkrat zmagali Slovinci na slovenskih tleh. Nam se očita, da le nemščina je edino zveličavni jezik! Nisem sovražnik nemškega jezika, pa tudi poštenih Nemcev ne; le samo toliko rečem, naj se nam Slovincem slovenski poslujo zato, ker so nam svitli cesar v paragrafu 19. dr. osn. postav to zagotovili; in ker prosto ljudstvo nima ob čem se toliko šolati, dabi si moglo nemško pismo samo prebirati in razumevati, pri slovenskih pa je to lehka reč. Storimo toraj vsi za enega, pa eden za vse, kolikor bo mogoče, da zmagamo z ljubo materinščino, k temu pa pomози Bog.

Radoslav Rižnar.*)

Iz Mahrenberške okolice. (Notar Rudl.) Ob priložnosti nekega opravlja v Mahrenbergu sem moral tudi obiskati se ve da z denarji notarja Rudla očeta mahrenberških liberalcev ali

*) Lepa hvala za vrle dopise, pa povejte nam za božjo voljo, kako je mogoče, da Vaše pošteno ime beremo pod dopisom v liberalnem, nemčurkem celjskem listu? Kdor ni z nami, ta je zoper nas! Ne pluvajmo Slovinci v lastno skledo!

„mahrenberskega Turka“, kakor se je sam imenoval. V svojej pisarnici ima podobo cesarja Jožefa II. in ob vsakej priložnosti razlaga kmetom o velikih zaslugah za kmetiški stan, posebno zato, ker je samostane ali klostre zapreti, in menihe in nune izgnati dal. Po duhovnih notar Rudl rad udriha in vse, kar je mogoče, vsiljuje hribovskim kmetom, kateri še Kristusa častijo in njegovih služabnikov ne preganjajo. Nekokrat je grozne reči pripovedoval in nek hribovec mu je pod nos zaribal: „sind auch von Fleisch und Blut, so wie Sie, Herr gospod notar!“ Čudimo se, ako ima toliko ljubezni do ljudi, zakaj jim ne pove, da je Jožef II. kuracije alj majhne fare ustanovil, in jim duhovnike nastavil, da bi leži v cerkev prišli in sicer s premoženjem od samostanov za podporo skrbel. Le to se notarju dopada, da je samostan v Mahrenbergu pa na Muti zapreti dal, kder je na tisuče siromakov dobilo jesti, gotovo več, kakor na notarjevih ledinah. Takrat je tudi rekel: „Jaz sem „mahrenberski Turk“. Kar mu skoro pritrdimo, ker zelo stare krščanske spominke podira, kar je storil s križem na ledinah. Podreti ga je dal in kamenje porabil za zid pri svinjski kuhinji. Ali v cerkev zahaja in sv. zakramente prejema, tega nečemo preiskavati. To pa vemo, da o...jen ni. Njegov pisac še je le pravi ptič, od sv. Urbana nad Ptujem neki izgnani „študent“. Ta se baha, kako „šriba“ v celjskega lisjaka. Enkrat podpisani Melonik je za njega kožo držal. Meloniku je neki bilo zelo težko, da je isti revež zlorabil njegovo ime, ker sam se podpisal ni na isto čenčarijo. Tako ravnanje je zelo nepostavno in kaznovanja vredno. Ko bi oča Melonik se ljudij, namreč Turka, ne bal, bi gotovo vse preklical in zlorabeža njegovega imena sodnji naznanil. Pa boji se Turka. Slovenci začnite tudi vi vže zdaj agitirati za narodne može in zoper nemčurje in grabeže slovenske zemlje. Rudl vže zdaj agitira ob vsakej priložnosti in pravi: „Vidite, kaj delajo tisti, ki ste jih volili, boljše bi bilo, ko bi Poseka izvolili.“ Tedaj zlorabi prigodke na Poljskem in jih našim poslancem podriva; je pač pravi lisjak, ki v vodi, kedar mesec sveti, sir vidi. Novo izvoljene župane strastno nadleguje na vsaki način, da bi se njemu poklonili in njegove nauke poslušali. Hudo ga peče, ako kde narodnjaka za župana izvolijo.

Šabljenka brušena!

Od Radoslavec, 17. februarja. V občie se letos vršijo v naši Štajerski nove volitve občinskih odborov in njih starašinstev. Tako je bila tudi tukaj v naši vesi na podlagi postave in predpisanih potrebnih priprav volitev občinskega odbora, dne 22. januarja na 8. uro razpisana. Znano je pa, da je lansko leto toča tukajšnja okolico do cela potolkla, kakor tudi

našo občino; zato se je glede na slab stan obč. denarnice, sklenolo na podlagi volilnega reda doma v občini volitev brez vseh stroškov izpeljati. Volitev, ktere so se letos volilci v obilnem številu udeležili, se je s tem pričela, da so se volilci spodobno o volitvi podučili, ter se njim je postava obč. v. r. od § 4 do 12 glasno prebrala. Po končani volitvi se je posledek v občie naznanil, ter so se volilci mirno in zadovoljno razšli. S posledkom te volitve pa ni bil zadovoljen nek častilakomen mož. Zato je šel h „Kovačevemu Seplnu“, naj mu ta napravi neko „Pešverdo“. Pogovorjeno, storjeno, in naš Sepl naredi neko nemško pismo. Na to pritožbo bilo je konečno 13 podpisov djanih, ktere večino podpisala je druga roka. Vsled te pritožbe dobi hipoma župan povelje vse dotične volilne spise poslati okr. c. kr. glavarstvu v presojo. Radoveden na izid tega posledka grem pri priložnosti k g. okr. komisarju, kateri mi na prošnjo tudi pritožbo našega Seplna pokaže in izroči. Moj ugovor vzel se je v zapisnik. Vse je sedaj poslalo v Gradec k c. kr. namestniji!

J. Božič.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj so nasipi in šance okolo mesta Premisel na Gališkem dodelane in začeli so dovažati kanone in strelivo. — V državnem zboru zaletavajo se nemški liberalci srdito v ministre pa tudi naše poslance; posebno Wildhauški Karneri je upijal, da je pravičnost proti Slovanom krivica Nemcem (menda le takšnim liberalcem kakor je on). Ministri in naši poslanci pa so njega in njegove pajdaše zavrneli rekoč: da živi v Avstriji zraven 8 milijonov Nemcev tudi 14 milijonov Slovanov, ki jednako plačujejo davke, treba jim toraj privoščiti enakih pravic; takšno ministerstvo, ki bi hotelo Slované zatirati, niti več mogoče ni. Minister grof Taaffe je zopet očitno izrekel, da hoče do pravice pomagati vsem narodom, a nobenemu krivice delati, najmanje nemškemu. Da je to edino prava avstrijska politika, to priznava tudi večina Nemcev, namreč konservativci, le zagrizeni liberalci in pri nas njihov podmitani, sebični rep slovanskih in slovenskih odpadnikov, Judežev temu nasprotuje. Toda dolgo to niti pri nas ne more trajati. Kakšni politični hinavci da so nemški liberalci, kedar cesarja hvalijo, pokaže se čestokrat na svetlo, zlasti takrat, kedar v prusko Nemčijo poškilijo. Grdo pa je bilo to, kar je njihov poslanec Schönerer storil, ta je nasvetoval, naj se cesarju vzame 1 milijon in ubogim v korist obrne. To je tem bolj nesramno, ker je znano vsemu svetu, da naš cesar vsako leto več milijonov raznim nesrečnikom, šolam cerkvam itd. porazdelijo.